

Beslissing klachtencommissie

inzake klacht van mevrouw X

Klacht : 2023/027
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
Datum binnenkomst klacht : 1 augustus 2023
Datum hoorzitting : 14 augustus 2023
Datum beslissing : 16 augustus 2023

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 1 augustus 2023

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van mevrouw X van 1 augustus 2023, hierna te noemen klaagster. Klaagster heeft geen toestemming gegeven voor inzage in haar dossier. Wel stemt zij ermee in dat beklaagde, de heer A, psychiater/behandelaar, tijdens de hoorzitting de vragen van de klachtencommissie beantwoordt. Ook is geen toestemming verleend voor het indienen van een verweerschrift.

Op 14 augustus 2023 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater-deskundige
lid
- *secretaris:*
- *notulist:*
- *klaagster:* mevrouw X, die zich in deze heeft laten
bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* psychiater
aios
verpleegkundige

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klaagster klaagt over de verplichting om antipsychotica te moeten slikken en de bijwerkingen die zij daarvan ondervindt. Zij vraagt gegrondverklaring van haar klacht en de door haar geleden schade te vergoeden.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klaagster komt, kort samengevat, neer op het volgende.

Klaagster is met een zorgmachtiging opgenomen, op grond waarvan verplichte medicatie in de vorm van een antipsychoticum (Olanzapine) wordt voorgeschreven. Zij is het niet eens met de beslissing van haar behandelaar om antipsychotica te moeten slikken. Doet zij dit niet, dan krijgt ze dagelijks een spuit met Olanzapine. Zij vindt dit intimiderend en bovendien ook onnodig, omdat ook één spuit per twee weken kan worden gegeven. Klaagster geeft aan door het slikken van de antipsychotica hele sterke bijwerkingen te krijgen. Zo wordt zij erg instabiel en suïcidaal. 's Nachts krijgt ze last van een soort epileptische aanvallen en valt ze iedere nacht flauw. Ook krijgt ze diarree, wordt ze kortademig en suf en heeft zij veel last van huilbuien. Klaagster geeft aan dat zij op alle antipsychotica erg depressief reageert. Zij is 1,5 jaar lang stabiel zijn geweest door het slikken van ADHD-medicatie, maar dit is stopgezet. Naar haar oordeel moet zij stoppen met de antipsychotica of anders in ieder geval een lagere dosis en/of andere medicatie. Voor de gevolgen die klaagster ondervindt door het innemen van de antipsychotica, doet klaagster een beroep op een financiële compensatie.

Beklaagde is van mening dat als gevolg van de antipsychotica (Olanzapine) het beter gaat met klaagster en dat het dus in haar belang is dat zij deze medicatie blijft slikken. Er is voor Olanzapine gekozen, omdat wanneer klaagster dit niet zou willen innemen, dit via een injectie zou kunnen worden gegeven. De ernstige bijwerkingen die door klaagster naar voren worden gebracht, zijn door beklagde en verpleegkundigen, niet waargenomen. Klaagster geeft wel aan dat zij suïcidale gedachten heeft, maar wanneer daarop wordt doorgevraagd blijkt geen sprake te zijn van een suïcidale toestand. Ook zijn er geen epileptische aanvallen gezien. De duizelingen zijn wel gezien, maar deze kunnen niet goed worden beoordeeld omdat klaagster geen lichamelijke controle toelaat.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klaagster richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klaagster is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klaagster is derhalve ontvankelijk.

5.2 *Procedurale waarborgen*

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klaagster verblijft binnen Reinier van Arkel op grond van een zorgmachtiging. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke

integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvggz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- De zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvggz.

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvggz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);¹
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende. Uit hetgeen tijdens de hoorzitting namens klagster en namens beklagde naar voren is gebracht, is naar het oordeel van de klachtencommissie genoegzaam gebleken dat de verplichte medicatie voldoet aan de wettelijke vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid. Ook is er naar het oordeel van de klachtencommissie sprake van ernstig nadeel, wat enkel door opname en door het gebruik van andere medicatie niet voldoende weggenomen wordt.

¹ Indien van toepassing

Bij klaagster is twee jaar geleden de diagnose chronische psychose met het ziektebeeld schizofrenie gesteld. Sindsdien is er een vrijwillig behandeltraject geweest, maar behandeling met antipsychotica heeft zij altijd afgehouden. In mei 2023 is klaagster opgenomen op de gesloten afdeling met het idee dat er sprake was van een psychose. Of dit het geval was kon door de behandelaren niet met zekerheid worden vastgesteld. Na overplaatsing naar de open afdeling bleek dat ontslag niet mogelijk was, omdat klaagster nog erg veel achterdocht had richting familie en vriendinnen. Ook lukte het haar niet om een vaste verblijfplaats te vinden, waardoor zij bijvoorbeeld hotelovernachtingen boekte. Na de heropname op basis van een zorgmachtiging is vol ingezet op het behandelplan, waarbij klaagster Olanzapine kreeg voorgeschreven. Het is de klachtencommissie ter zitting gebleken dat het ernstig nadeel nog niet is geweken. Zonder adequate behandeling lijkt een langdurige opname noodzakelijk, omdat klaagster anders terugvalt in haar achterdocht en het onvermogen om dingen voor zichzelf te organiseren, waardoor maatschappelijke teloorgang ontstaat. De Olanzapine is inmiddels al effectief gebleken, nu de achterdocht van klaagster sinds het slikken van deze antipsychotica is afgenomen. Daarbij geldt dat klaagster de antipsychotica inneemt via een tablet, wat ten opzichte van een depot als minder bezwarend wordt beschouwd. Tot slot wordt binnen de behandeling gekeken naar het uitbreiden van vrijheden van klaagster. Dit in samenhang genomen voldoet de verplichte zorg ook aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

De klachtencommissie heeft niet kunnen vaststellen dat de voornoemde feiten anders zouden zijn, nu klager geen toestemming heeft verleend voor inzage in haar medisch dossier. De commissie heeft zich volledig gebaseerd op hetgeen ter zitting naar voren is gebracht. De procedurele aspecten zoals uitreiken van de 8.9 brief kon de commissie niet controleren.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klaagster ongegrond.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.